

PURNU

Purnusta museo?

Museo on pysyvä

*taloudellista hyötyä tavoittelematon, yhteiskuntaa ja sen
kehitystä palveleva laitos, joka on avoinna yleisölle
ja joka tutkimusta ja opetusta edistääkseen ja mielihyvää
tuottaakseen hankkii, säilyttää, tutkii, käyttää tiedonvälitykseen ja
pitää näytteillä aineellisia todisteita ihmisestä ja hänen
ympäristöstään.*

Kansainvälinen museoneuvosto ICOM

PURNU - vuodesta 1967

Aimo Tukiaisen kesäateljee ja nykytaiteen näyttely Pitkäjärvellä, Orivedellä

- Ylläpitäjä Aimo Tukiaisen Purnun säätiö (rek. 1994)
- Oriveden tunnetuin kulttuurikohde ja Suomen merkittävimpiä taidekohteita.
- Kokoelmissa n. 900 teosta (500 Tukiaisen, 400 muiden taiteilijoiden) ja 16 rakennusta. Näyttelyhallit ovat merkittävä arkkitehtoninen kokonaisuus. Esittänyt yli 500 ammattitaiteilijan teoksia, *liki miljoona kävijää* (55 t v. 1977). Juhlavuosia suojelleet presidentit Kekkonen ja Koivisto sekä rouva Eeva Ahtisaari.
- Kuvanveistäjä, taiteilijaprofessori Aimo Tukiaisen (1917-1996) julkisia teoksia on kuntien ja seurakuntien hankkimana ympäri Suomen. Teoksia on myös kansallisesti merkittävässä museokokoelmassa.
- Uranuurtaja – Suomen 1. kesänäyttely! 1967 kesänäyttely oli Purnu -ryhmä: Aimo Tukiaisen, Taisto Ahtola, Erik Enroth, Unto Koistinen, Pentti Melanen, Ernst Mether-Borgström ja Tuulikki Pietilä - aikakautensa tunnetuimpia ja seuratuimpia taiteilijoita, joiden laajat verkostot vierailivat Purnussa, mm. Tove Jansson oli vakituinen kesävieras.

- Purnusta tuli kansan suosikkikohde ja edelleen on myös kuvataiteilijoiden sekä kulttuurivaikuttajien korkealle arvostama.
- Purnun kesänäyttelyt pidetään joka kesä, n. 7000 kävijää.
- Purnu on tarjoaa *aineellista ja aineetonta kulttuuriperintöä ja veto- ja pitovoimaa*: ainutlaatuinen rakennettu ympäristö, kokoelmat ja nykytaide, talonpoikaisantiikki, maaseutuluonto, perinnetietoutta, paikallisylpeyttä, henkistä rikkautta ja suomalaista kansankulttuuria
- Toiminta halutaan muuttaa ammatilliseksi museoksi ja säilyttää Purnu. Jos se ei ole realistista toteuttaa, on Purnu suljettava ja teokset lahjoitettava muihin kokoelmiin.
- Ylläpidetty pitkälti Tukiaisen perheen talkoovoimin ja varoin, avustuksia saatu valtiolta, kunnalta, säätiöiltä sekä Eu-hanketukia. Julkinen tuki vaihdellut ollen 0 – 30 000 €/v. Vuosi 2027 on käännekohta. Säätiö ei voi jatkaa talkoovoimin Purnun ylläpitoa.
- Ammattimaisesti hoidettu Purnu on eduksi Orivedelle ja mahdollistaa kulttuurimatkailun huomattavan kehittämisen. Ammattimaisuus tarkoittaa myös uusia erityisosaajien työpaikkoja, vähintään 2,8 htv.

(Kuvaaja Johanna Pihlajamaa)

KOHTI PURNUN TAIDEMUSEOTA

Rahoitus ja hankkeen 2026 – 2028 tavoitteet

- Pelastetaan Purnu!* –hanke: korjataan kiinteistöjä ja kehitetään näyttelytoimintaa. Tavoitteena Purnun taidemuseo: kesä Pitkäjärvellä ja Talvipurnu

- Haetaan eduskunnan ”joululahjarahaa”, esittelijänä kansanedustaja Aleksi Jäntti. Kulttuuri- ja kuntaministerien yhteinen Valtiosihteeri Kokko on luvannut auttaa hankkeen edistämisessä. Hankkeella apuna muutenkin laajat tukijoukot, Purnulla on uskollisia kannattajia läpi Suomen.

- Hanketuki haetaan 3 v. museotyön valmisteluun ja kiinteistöjen korjauksiin 500 000 €. Omarahoitus 55 000 € katetaan talkootyönä (mm. rakennusten maalaus). 167 000 €/v jakautuu ~ ½ korjauksiin, ~ ½ henkilöstökuluihin.

- Kun museolain määräykset täyttyvät avautuu oikeus museoiden valtion osuuksiin: vielä tarvitaan kaksi museoalan henkilöä työhön ja ympärivuotinen saavutettavuus.

- Hankkeessa henkilöstö käy valmistelevaan ja toteuttamaan museotyötä. Yleisötyötä kehitetään huomattavasti eri kohderyhmille suunnitellen, yleisömäärä kasvaa

- Hankkeessa myös korjataan rakennusten vioittuneet osat, saunat, tehdään homekorjauksia, esteettömiä kulkureittejä

- Perustoimintana, hankkeen ulkopuolisena työnä, tuotetaan kesänäyttelyt, luetteloidaan kokoelmaa ja kootaan tietokantaa

- Kuntien kulttuuritoimintalaki määrää että kuntien tulee edistää taiteen ja kulttuurin tekemistä, harrastamista, saatavuutta ja käyttöä sekä taide- ja kulttuuriperintöä.

- Oriveden kaupungilta haetaan jatkuvaa ja ennakoitavaa tukea 35 000 € / vuosi.

- Kaupungin tuki, ja tuen määrä, vaikuttaa suoraan siihen, mitä tukea ja miten paljon säätiö voi hakea muualta. Jos kaupunki ei tue, eivät tue valtio eivätkä rahoittavat säätiöt.

- Kaupungin tukea käytetään henkilöstökuluihin ja Purnun kesänäyttelyiden tuotantoon. Purnun kulut ilman näyttelyä on n. 36 000 €/vuosi (ylläpito, pienkorjaukset, vakuutukset, hallinto).

- Talvipurnu on toteutuessaan uranuurtaja: Suomen 1. kiertävä taidemuseo! Yksinkertaisimmillaan Talvipurnu on tavoitettavissa Orivedellä. Talvipurnu voi tuottaa kiertäviä taidemuseonäyttelyitä talvimatkailupaikkakunnille, esim. Salla, yhteistyössä vastaanottavan kunnan kanssa

- Omaa tuloa tuo pääsyliput, kahvilatuotto ja palvelut ~ 90 000 €.

- Vuoden 2025 museoiden valtion osuus 1 htv = 32 133 €.

- Purnun taidemuseon *2,8 htv saisi 89 970 € valtion osuuden.*

- Vuosi 2027 on käännekohta. Säätiö ei voi jatkaa talkoovoimin Purnun ylläpitoa.**

Purnun taidemuseo

- Toteutuessaan *Purnun taidemuseo* täyttää täysin valtion kulttuuristrategiset tavoitteet.
- Purnun kesänäyttely ja Talvipurnu. Purnun museo tavoitettavissa läpi vuoden.
- Vuodesta 2029 toiminta täyttää museolain vaatimukset ja sillä haetaan museoiden valtion osuuden piiriin
- 2030 alkaen Purnun museon tulot ovat: omarahoitus, museoiden valtion osuus, mahdolliset hankekohtaiset tuet sekä kaupunkien yhteistyökorvaus
- Yhteistyön osana voidaan tarjota Oriveden kaupunkilaisille esim. yleisötyötä erityisryhmille, taide- ja ympäristökasvatusta, tapahtumatuotantoa (ml. Kaiku-kortti ym.)
- Purnun museo on paikan historiaa tallentava muistiorganisaatio ja merkittävä osa kansallista arkistoa.

Suosituksia

”Viime vuosina museotoiminnan merkittävät, kulttuuripoliittisia tavoitteita laajemmat yhteiskunnalliset vaikutukset ihmisten hyvinvointiin ja alueelliseen talouteen on osoitettu monissa tutkimuksissa. Nämä vaikutukset näkyvät eduskunnan kesäkuussa 2025 hyväksymässä kulttuuripoliittisessa selonteossa ja samaan aikaan valtioneuvoston julkaisemassa Luovan talouden kasvustrategiassa 2025–2030. Selonteko ja kasvustrategia ohjaavat merkittäväällä tavalla tulevien vuosien kulttuuripalvelujen kehittämistä, ja Pelastetaan Purnu! -hanke linkittyy hyvin molempiin.

Erityisen merkittävää on, että hankkeen tavoitteena on vahvistaa taiteen saavutettavuutta pääkaupunkiseudun ja muiden kasvukeskusten ulkopuolisilla alueilla.

Kansallisgalleria esittää rahoituksen myöntämistä hankkeelle ja toivoo, että valtakunnalliset, alueelliset ja paikalliset toimijat sitoutuvat siihen suomalaisen kulttuuriperinnön, taiteellisen sivistyksen ja yhteisöjen elinvoiman vahvistamiseksi.”

- Pääjohtaja Kimmo Levä, Kansallisgalleria

” Aimo Tukiaisen Purnun säätiö on tehnyt pitkäjänteistä ja monipuolista työtä kehittäen taidekeskus Purnusta yhden suomalaisen taide- ja kulttuurielämän kiintopisteistä. Purnun vahvuuksiin lukeutuu sen kokoelman monipuolisuus - - - joka sisältää niin taidehistoriallisia kuin kulttuurihistoriallista aineistoa.

Purnun kerroksellinen kokonaisuus on kulttuuriympäristönä ainutlaatuinen. Purnu on määritelty Oriveden rantaosayleiskaavassa taidehistoriallisesti ja arkkitehtonisesti merkittäväksi rakennus- ja taidekokonaisuudeksi.

Purnun luonto- ja maisema-arvot ovat huomattavat. Purnun kulttuurimaisema tarjoaa monipuoliset mahdollisuudet myös ympäristö- ja luontokasvatukseen.

Paikallisyhteisöön sitoutuminen ja monipuoliset kumppanuudet ovat Purnun menestyksen avaimia, joita on edelleen syytä vahvistaa. ”

- Kulttuuriympäristöpäällikkö Anna Lyyra-Seppänen,
Pirkanmaan maakuntamuseo

